

5 Ingrediënten voor de toekomst

Als beleidscommissie hebben wij een sterkte-zwakte analyse gemaakt aan de hand van de thema's zoals die beschreven zijn in par. 2.2. Doel hiervan is om de kerkenraad informatie te verschaffen op basis waarvan zij gerichte en onderbouwde keuzes voor de toekomst kan maken. Als commissie doen we hierbij aanbevelingen aan de kerkenraad. Deze worden steeds per speerpunt weergegeven. In 5.6 schetsen wij een samenvattend toekomstperspectief, met als thema *'ruimte om elkaar te ontmoeten'*.

5.1 Geloofsbeleving

De gemeente onderscheidt zich van andere clubs en verenigingen door dat zij zich geïnspireerd weet van het verhaal van God met mensen. Dat ervaart ieder gemeentelid op zijn of haar eigen wijze en dit kan en mag met elkaar worden gedeeld.

5.1.1 Wat gaat goed?

- De Protestantse Gemeente Oud Avereest-Balkbrug is een gemeente waarin ruimte is voor verschillende vormen van geloofsbeleving. Er kan veel! Uit de enquête en gesprekken blijkt dat vrijwel alle bevroagde gemeenteleden aan hun trekken komen en de diversiteit waarderen. *"We geven elkaar de ruimte"*, zo wordt gezegd. Kanttekening daarbij is wel dat niet bekend is waarom een relatief grote aantal gemeenteleden zich de afgelopen jaren heeft uitgeschreven. Het is helaas niet gelukt hier zicht op te krijgen.
- Een groot aantal gemeenteleden ervaart op dit moment dat er voldoende aandacht is voor het geloofsleven. Men ervaart daarbij dat *'je elkaar als gemeenschap nodig hebt om het geloof levend te houden.'*
- De activiteiten die georganiseerd worden, zoals o.a. gespreksgroepen, voldoen aan een behoefte, in die zin dat ze als voeding worden ervaren voor het geloofsleven. Een groot deel ervaart het aanbod ook als voldoende. Gemeenteleden ervaren het fijn te vinden om met anderen over hun geloof te praten. Echter blijkt dat de beperkingen vanwege corona wel negatief van invloed zijn geweest, in die zin dat veel bijeenkomsten geen doorgang konden vinden.

5.1.2 Wat kan beter?

- Een aantal gemeenteleden zou in de activiteiten en vieringen graag wat meer diepgang ervaren. Dit betreft zowel in theologisch opzicht (exegese) als in maatschappelijke thema's.
- Een aantal gemeenteleden vindt het moeilijk zich verbaal te uiten en zich open te stellen; dit vraagt om andere werkvormen.
- De tolerantie t.o.v. elkaar (zie boven) heeft een gevaar in zich van vrijblijvendheid. Wat is onze visie; waar staan we voor?
- De geloofsbeleving van jongeren en van de 'kerkverlaters' hebben we onvoldoende in beeld!
- Het pastoraat is kwetsbaar. Onder meer ouderlingen ervaren een grote druk als het gaat om pastorale zorg voor gemeenteleden.

5.1.3 Aanbevelingen

- Creëer meer momenten voor ontmoeting en bezinning. Hierbij gaat het om zowel verbale vormen, maar ook alternatieve vormen, zoals zangbijeenkomsten, open stellen van de kerken buiten de zondagen, et cetera.
- Probeer meer zicht te krijgen op de geloofsbeleving van (oud) gemeenteleden en jongeren. Wat houdt hen bezig? Op welke manier geven zij zin aan hun leven? Welke rol zien wij hierin als gemeente?
- Neem in het programma ook activiteiten op voor geloofsverdieping.

5.2. De vieringen

De inspiratie van het verhaal van God met mensen delen we als gemeente in de wekelijkse vieringen waarin wij we ons met elkaar en met God verbonden weten en uiting geven aan ons geloof.

5.2.1 Wat gaat goed?

- Er zijn wekelijks erediensten die matig tot redelijk bezocht worden.
- De diensten in de huidige vorm voldoen. Veel gemeenteleden houden van zingen.
- Sinds corona worden de diensten niet alleen via de kerkradio, maar ook in beeld uitgezonden. Dit wordt als positief ervaren.
- Het hebben van een fulltime predikant zorgt voor continuïteit; dit wordt erg belangrijk gevonden!
- Gemeenteleden vinden 'de preek' belangrijk.

5.2.2 Wat kan beter?

- De huidige vorm voldoet. Aandachtspunt is dat de vormgeving eigentijds blijft. Met name qua muziek, begeleiding en keuze van liederen.
- Voor jongeren is de huidige vorm niet altijd interessant. Er is weinig interactie en de taal, inhoud en vorm sluit veelal niet aan bij hun belevingswereld.
- We missen in toenemende mate de jonge gezinnen
- Er is behoefte aan meer interactie tijdens de vieringen.
- Veel suggesties en tips gaan over de vorm. Hoe zit het met de inhoud?

5.2.3 Aanbevelingen

- Zoek binnen de commissie eredienst en met de gemeente naar meer eigentijdse vorm van de vieringen en betrek daarbij ook de begeleiding van de liederen/muziek.
- Ga in gesprek met jonge gezinnen en betrek hen actief bij de vieringen. Meer algemeen; jongeren, jonge gezinnen, ouderen en andere groepen gemeenteleden vormen te onderscheiden doelgroepen. Wat spreekt hen aan?

5.3 De levende gemeente

Naast dat we ons verbonden weten met de Heer, willen we ook betrokken zijn op elkaar. In een 'levende gemeente' kijken mensen naar elkaar om en is er sprake van een geloofsgemeenschap. Mensen worden gezien en geaccepteerd zoals ze zijn. De betrokkenheid bij het gemeentewerk is daarbij groot.

5.3.1 Wat gaat goed?

- Men ervaart het elkaar ontmoeten als erg belangrijk. Dat hoeft niet altijd over geloofsthema's te gaan. Het koffiedrinken wordt als een belangrijke vorm gezien.
- Veel gemeenteleden ervaren de gemeente als een open en warme gemeente.
- Er worden voldoende activiteiten georganiseerd om elkaar te ontmoeten. De variatie is voldoende.
- Er is een relatief grote groep vrijwilligers.

5.3.2 Wat kan beter?

- Het bezoekwerk staat onder druk! Voor lief en leed wordt vaak naar kerkenraad en bezoekgroep gekeken. Visie is dat we als gemeenteleden elkaar moeten vasthouden en sensitief moeten zijn op signalen, maar ook zelf een verantwoordelijkheid hebben.
- Elkaar meer aanspreken.

- De (geringe) respons op de enquête maakt eens te meer duidelijk dat de gemeente wordt gedragen door een relatief vaste kern aan gemeenteleden. Dit is een relatief kleine groep en de gemiddelde leeftijd van deze groep ligt boven het gemiddelde. Dit vormt een groot risico voor de draagkracht van de gemeente (zie ook continuïteit)
- Veel activiteiten zijn verbaal of schriftelijk. Dit sluit een groep mensen uit.

5.3.3 Aanbeveling

- De omslag van *verzorgingskerk* naar *ontmoetingskerk* is nog niet afgerond. Veel gemeenteleden verwachten toch nog een ouderling of een dominee om 'verzorgd' te worden. Het huidige pastoraat staat hiermee onder druk. Twee aanbevelingen komen uit deze analyse naar voren:
 - Communiceer via diverse organen dat het 'omzien naar elkaar' voor alle gemeenteleden geldt en niet exclusief voor ambtsdragers en bezoekgroep maar geldt voor iedereen. Wij zijn allemaal 'antennes'.
 - De druk op pastoraat is groot en vraagt om toerusting; Ondersteun ouderlingen en leden van de bezoekgroep bij de vraag: *Hoe geef ik op mijn manier vorm aan pastoraat?*
- Ondanks dat de gemeente door velen als een warme en betrokken gemeente wordt ervaren heeft een groot aantal gemeenteleden zich de afgelopen jaren actief laten uitschrijven of toont inmiddels weinig betrokkenheid meer. Dit betreft vooral de groep 30-65 jaar. Voelen zij zich gezien en geaccepteerd? Ervaren zij de gemeente ook als warm en betrokken? Probeer in gesprek te komen met deze groep. Niet om zieltjes (terug) te winnen, maar om warmte en betrokkenheid te tonen!
- Een ingang om jonge gezinnen meer te betrekken is via de drie basisscholen. Intensiveer het contact met beide scholen en wees hier zichtbaar.
- Zet in op gemeenteopbouw; Concreet vertaald: creëer momenten voor ontmoeting voor verschillende doelgroepen, maar laat doelgroepen ook elkaar ontmoeten.

5.4 Kerk naar buiten

We zijn ons als gemeente bewust van onze opdracht in de wereld, namelijk dat mensen tot hun recht komen en recht worden gedaan; in ons dorp, in ons land en in de wereld.

5.4.1 Wat gaat goed?

- Praktische hulp vanuit de diaconie wordt gewaardeerd, ook al is deze hulp niet altijd zichtbaar.
- De kerk is zichtbaar en gericht op het dorp, het land en de wereld door middel van concrete projecten, zoals 4 mei (Balkbrug), de Naaischool (Ghana), tehuis voor dementerenden (Oekraïne), tehuis voor kansarme kinderen (Roemenië), etc.
- Het belang van kerk in het dorp wordt breed gedragen binnen de gemeente.

5.4.2 Wat kan beter?

- Intensiveer het contact met de basisscholen (zie ook 5.3).
- Het contact met andere kerkgenootschappen is er wel, maar is gering.

5.4.3 Aanbevelingen

- Continueer het beleid over hoe we als gemeente 'van betekenis' kunnen zijn; hoe kunnen we ertoe doen? Diaconaal is de bijdrage op dit moment groot; Zet deze intensiteit in de huidige vorm voort.
- Formuleer actief beleid om open te staan voor - en in gesprek gaan met mensen op afstand van kerk en geloof. Het betreft mensen, die 'los' staan van de kerk en de kerkelijke gemeenschap, de rand - en buitenkerkelijke mensen. Voor zover zij een kerkdienst bijwonen, beperkt deze kerkgang zich tot bijzondere momenten als doop,

huwelijk en rouw. Het is belangrijk dat ook zij weten, dat de kerk om hen geeft (ook al geven zij niet (meer) om de kerk) en dat bovenal God om hen geeft. We willen een betrokken gemeenschap zijn met aandacht, zorg en oog voor elkaar.

- Zoek daarom actief contact met mensen op afstand van geloof en kerk; die roept wellicht ook schroom op. Heb aandacht voor zowel voor het verlangen om contact met mensen te zoeken, als voor de schroom die die oproept en zoek naar manieren die bij onze gemeente passen om als kerk naar buiten gericht te zijn.
- Intensiveer het contact met andere kerkgenootschappen vanuit een dubbele motivatie:
 - We delen dezelfde Bron. We hebben meer gemeenschappelijk dan verschillen;
 - Continuïteit; op dit moment kunnen afzonderlijke kerkgemeenschappen in Balkbrug en directe omgeving nog bestaan. De cijfers en feiten laten zien dat de neergaande lijn moeilijk te keren is. Door vroegtijdig met elkaar in gesprek te zijn en te zoeken naar het gemeenschappelijke zal samenwerking in de toekomst soepeler verlopen.

5.5 Continuïteit

Een kerkelijke gemeente is net als elke vereniging een organisatie waarin taken verdeeld worden, inkomsten zijn en onkosten worden gemaakt. Zowel organisatorisch als financieel is het noodzakelijk om gezond te blijven om de taken waarvoor we ons gesteld weten vorm te geven.

5.5.1 Wat gaat goed?

- Financieel is de gemeente gezond, hoewel in de toekomst wel een negatief saldo dreigt (zie meerjarenbegroting).
- Al het kerkenwerk gebeurt nog steeds; er is een grote groep enthousiaste vrijwilligers!
- De exploitatie van de Reestkerk verloopt naar wens. Dit betekent dat de Stichting Vrienden van de Reestkerk zichzelf financieel kan bedruipen, zoals overeengekomen in het convenant (zie Bijlage 11).

5.5.2 Wat kan beter?

- De gemeente neemt in absolute aantallen gestaag af.
- De gemeente vergrijsst en het groepje dat de gemeente draaiende houdt, wordt allengs kleiner; het kader droogt op.
- Het aantal jongeren loopt relatief meer terug in vergelijking met andere leeftijdsgroepen.
- Er is een toenemende druk op vrijwilligers; het is steeds moeilijker om kerkenraadsleden en vrijwilligers te vinden. Dit maakt dat we het huidige voorzieningen niveau niet langer op het huidige peil kunnen houden.

5.5.3 Aanbevelingen

- Zowel het aantal leden als de inkomsten dalen gestaag. De vraag die dan ook voorligt is "Hoe kunnen en willen we met minder mensen en middelen gezond blijven?" Van belang is dat we blijven aanspreken en dat we voor de inwoners van Balkbrug e.o. relevant zijn (zie ook 5.1-5.4). Wat betreft de middelen is het belangrijk om te blijven nadenken over het gebruik en in bezit hebben van twee gebouwen.

5.6 Samenvattende beschouwing

Nadenken over koers voor de komende jaren betekent wat de beleidsgroep betreft op een kruispunt staan van twee wegen:

De eerste weg is *'passen op de winkel'*, oftewel instandhouden. Financieel is de gemeente nog redelijk gezond, al neemt het aantal leden jaarlijks met bijna 3% af, waarmee ook het aandeel 'levend geld' zal afnemen. Naar schatting zal de gemeente nog zo'n vijf jaar in de huidige vorm kunnen voortbestaan. De groep gemeentelieden die momenteel de gemeente draaiende houdt is in deze periode naar verwachting dan ook nog *fit en vaardig*. Over vijf jaar zal bijvoorbeeld al wel nagedacht moeten worden of een 1.0 predikantsplaats nog wel passend is bij de omvang van de gemeente. Te verwachten valt tevens dat het tegen die tijd nog lastiger te zijn om vrijwilligers te vinden die cruciale posten binnen de gemeente vervult en het aantal vrijwilligers is dan naar verwachting ook minder, waardoor het voorzieningenniveau zal dalen. Anders geformuleerd; zonder duidelijke keuzes zal het huidige voorzieningenniveau geleidelijk afnemen.

De tweede weg is keuzes maken, zowel *inhoudelijk* als *beheersmatig*.

Inhoudelijk betekent dit wat ons betreft *Ruimte om te ontmoeten*. Ruimte moet hierbij niet alleen opgevat als fysieke ruimte worden opgevat, maar ook ruimte geven aan verschillende vormen van geloofsbeleving en zingeving, zonder een kerk te worden van 'u vraagt wij draaien'. De visie blijft het vertrekpunt. Deze geeft echter veel ruimte om in de ontmoeting met jongeren, jonge gezinnen en 'afgehaakten' te zoeken naar eigentijdse vormen van vieren en ontmoeten. Dat kan vanuit vertrouwen en enthousiasme! Ruimte om te ontmoeten betekent ook actief de verbinding zoeken met andere kerkgenootschappen, vanuit het besef dat er meer is dat ons bindt, dan dat ons scheidt.

Beheersmatig is het goed om na te gaan of bij de huidige meerjarenbegroting het verantwoord is om in te blijven zetten op twee gebouwen. Bemoedigend is de huidige exploitatie van de Reestkerk. De vraag die beantwoord moet worden is of de huidige constructie duurzaam genoeg is en bijdraagt aan de continuïteit van de gemeente.

